

RIMSKO PRAVO II**obvezni predmet / I ciklus studija / drugi (II) semestar / 8 ECTS / 45 P + 15 V**

S Y L L A B U S
~ ak. 2025/26. godina ~

I. Podaci o akademskom osoblju:

Doc. dr. sc. Mirza HEBIB, spec. pol.	
Termini predavanja	utorkom 08:00-11:00 sati
Termin konzultacija	utorkom 11:00-14:45 sati
Kabinet	032
Kontakt e-mail	m.hebib@pfsa.unsa.ba
Asistentica Enida DUČIĆ, mag. iur.	
Termini vježbi	utorkom 14:00-15:00 sati (grupa I), četvrtkom 14:00-15:00 sati (grupa II)
Termini konzultacija	utorkom 12:00-14:15 sati, utorkom 15:00-16:30 sati
Kabinet	028
Kontakt e-mail	e.ducic@pfsa.unsa.ba

II. Literatura:

Obvezna	<ol style="list-style-type: none"> Z. Lučić, M. Šarac, <i>Rimsko privatno pravo</i>, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2006. Materijal iz praktikuma/priručnika iz rimskog prava (bit će objavljeni na web stranici Fakulteta).¹
Dopunska	<ol style="list-style-type: none"> M. Horvat, M. Petrak, <i>Rimsko pravo</i>, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2022. A. Romac, <i>Izvori rimskog prava - latinski tekstovi s prijevodom</i>, Informator, Zagreb, 1973. A. Romac, <i>Rimsko pravo</i>, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2007. A. Romac, <i>Rječnik rimskog prava</i>, Informator, Zagreb, 1989. M. Milošević, <i>Rimsko pravo</i>, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2016. A. Malenica, N. Deretić, <i>Rimsko pravo</i>, Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad, 2011. O. Stanojević, <i>Rimsko pravo</i>, Magistrat, Sarajevo, 2000.

¹ Preporučuje se: T. Karlović, *Liber casuum. Praktikum za vježbe iz Rimskog obveznog prava*, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2017.

III. Sadržaj predmeta:

Sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Obvezno pravo – opći dio - Obvezno pravo – posebni dio - Nasljedno pravo - Rimski civilni proces
-------------------------	---

IV. Cilj predmeta, ishodi učenja i metodi izvođenja nastave

Ciljevi predmeta	<p>Rimsko pravo u povijesti europskog sveučilišnog razvoja predstavlja najstariju znanstvenu disciplinu. Pregledom aktualnih reformskih procesa na većini europskih sveučilišta ova disciplina i dalje zauzima nezaobilaznu polazišnu odrednicu u osnovama europskih pravnih studija. Moderni pravni sustavi u svijetu su baštinili temeljne institute rimskog prava, a naročito u najvažnijim pravnim kodifikacijama. Strukturalna pravna terminologija, načini pravnog rezoniranja, argumentiranja i tumačenja, s pregledom evolutivnih promjena, a naročito ekonomskih, filozofskih i političkih uzroka tih promjena konkretnih pravnih instituta, posebno najrecipiranijih institucija rimskog prava, stvarnog i obveznog prava - predstavljaju nezaobilazne elemente pravne edukacije modernog pravnika.</p>
Očekivani ishodi učenja	<p>Studenti će tijekom nastavnog predmeta biti u mogućnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificirati i razlikovati osnovne aspekte rimskog prava (subjekti, objekti, postupci) kao temelja suvremenih privatnopravnih europskih sistema u povijesnom i komparativnom kontekstu; 2. Definirati osnovne pojmove i načela privatnog prava na temelju rimskog prava; 3. Objasniti osnovne institute u različitim granama privatnog prava na temelju rimskog prava; 4. Razlikovati temeljne pojmove, institute i grane rimskog privatnog prava, te usporediti njihove međusobne sličnosti i razlike; 5. Primijeniti načela, pravila i rješenja rimskog prava u praktičnim problemskim zadacima.
Metode izvođenja nastave	<p>Nastava se izvodi kroz predavanja (<i>ex cathedra</i>), prezentacije, diskusije, izrade samostalnih istraživačkih radova, rješavanje zadataka i praktičnih slučajeva, vježbe u svrhu sistematizacije gradiva, konzultacije, itd.</p>

V. Izvedbeni plan i program rada – redovan studij

<i>Broj sesije / datum</i>	<i>Tema</i>
I.	03. 03. 26. Uvodni sat
II.	10. 03. 26. Pojam obveznog prava i obveznog odnosa, Pravne činjenice Pravni posao, Obvezna činidba
III.	17. 03. 26. Očitovanje volje i mane volje Nevaljanost pravnih poslova; konverzija i konvalidacija, Zastupanje
IV.	24. 03. 26. Naknada štete
V.	31. 03. 26. Osiguranje ispunjenja obveze, Zakašnjenje, Pluralističke obveze, Učinak obveze prema trećim osobama, Promjene subjekata, Prestanak obveza Rekapitulacija općeg dijela obveznog prava
VI.	07. 04. 26. Verbalni i literarni kontrakti
VII.	14. 04. 26. Realni kontrakti
VIII.	21. 04. 26. Konsenzualni kontrakti <i>Predaja shema izvora obveza (fakultativna aktivnost)</i>
IX.	28. 04. 26. <i>Parcijalni ispit: problemski zadatak</i>
X.	05. 05. 26. Inominantni kontrakti i pakti Kvazikontrakti
XI.	12. 05. 26. Delikti i kvazidelikti
XII.	19. 05. 26. Opći elementi nasljednog prava Zakonsko nasljeđivanje
XIII.	26. 05. 26. Oporučno nasljeđivanje i zapisi <i>Provjera znanja iz poznavanja rimskih pravnih regula (fakultativna aktivnost)</i>
XIV.	02. 06. 26. Rimski civilni postupak
XV.	09. 06. 26. Sistematizacija gradiva <i>Završni ispit (za studente/ice koji/e ostvare pravo izlaska na predrok)</i>

* U skladu s čl. 98, st. 1 Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22) završni ispiti se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom terminu.

VI. Izvedbeni plan i program rada – vanredan studij**Broj sesije / datum Tema**

I.	10. 03. 26.	Uvodni sat Pojam obveznog prava i obveznog odnosa, Pravne činjenice
II.	17. 03. 26.	Pravni posao, Obvezna činidba Očitovanje volje i mane volje Nevaljanost pravnih poslova; konverzija i konvalidacija Naknada štete
III.	31. 03. 26.	Verbalni i literarni kontrakti Realni kontrakti
IV.	07. 04. 26.	Konsenzualni kontrakti
V.	21. 04. 26.	Parcijalni ispit: problemski zadatak

* U skladu s čl. 98, st. 1 Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22) završni ispiti se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom terminu.

VII. Način praćenja i ocjenjivanja rada studenata tijekom semestra

Redovan i vanredan studij						
Br.	Vrsta aktivnosti	Oblik provjere	Sadržaj provjere	Opterećenje u bodovima / Minimalan broj bodova		Opterećenje - ECTS
1.	Prvi parcijalni ispit	Pisana provjera znanja – problemski zadatak	Obvezno pravo – opći dio Realni i konsenzualni kontakti	40	25	3 ECTS
2.	Rimske pravne regule	Seminar	Usvajanje sadržaja zadatih rimskih pravnih regula	10	-	1 ECTS
3.	Aktivnost u nastavi, kviz, domaće zadaće, sheme	Seminar	Kontinuirani angažman u okviru predavanja i vježbi	10	-	1 ECTS
4.	Završni ispit	Pisana ili usmena provjera znanja	Obvezno pravo – opći dio, posebni dio, nasljedno pravo, rimski civilni postupak	40	25	3 ECTS

Konačna ocjena / Distribucija bodova

Broj stečenih bodova	Ocjena	Opis
95-100	10(A)	Izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama.
95-94	9 (B)	Iznad prosjeka, sa ponekom greškom.
75-84	8 (C)	Prosječan sa primjetnim greškama.
65-74	7 (D)	Općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima.
55-64	6 (E)	Zadovoljava minimalne kriterije.
0-54	5 (FX, F)	Ne zadovoljava minimalne kriterije.